

Innhold

Innhold

Innledning	13
Kapittel 1	
Hverdagsrehabilitering	17
<i>Trude Hartviksen</i>	
Introduksjon	17
Begrepsavklaring	18
Fredericia kommune	20
Østersund kommune	21
Hverdagsrehabilitering i Norge	22
Hva er hverdagsrehabilitering	23
Seksjonskriterier	25
Forankring i politisk og administrativ ledelse	26
Ressurser til intensiv innsats i en periode	26
Holdnings- og kulturendring	27
Kompetanse	29
Forpliktende tverrfaglig samarbeid	33
Informerte og motiverte brukere og pårørende	34
Tydelige målgrupper - de rette brukere	34

Målrettet innsats og dokumentasjon av resultater	36
Kartlegging	37
Organisering	38
Oppsummering	40

Kapittel 2

Hverdagsrehabilitering i norske kommuner 44

Berit Mosseng Sjølie og Trude Hartviksen

Introduksjon	44
Gjennomføring av studien	45
Forskningsfelt, respondenter og deltakerrespons	45
Spørreskjemaet	46
Analyse av data	47
Etiske forhold	47
Metodekritikk	48
Målsetting for innføring av hverdagsrehabilitering	48
Kartlegging før hverdagsrehabilitering starter opp	52
Kartlegging i norske kommuner før oppstart	52
Gjøre bruk av erfaringer	54
Involvering	55
Brukerinvolvering	56
Brukerinvolvering i planleggingsarbeidet	56
Brukerinvolvering på systemnivå ved gjennomføringen	58
Involvering av ansatte under planlegging	59
Involvering av ansatte ved gjennomføring	61
Involvering av politisk og administrativ ledelse	62
Opplæring	64
Endringer i organisasjonene	65
Motstand	66
Oppsummering	67

Kapittel 3

Hverdagsrehabilitering er kvalitetsforbedring 70

Trude Hartviksen og Anders Vege

Introduksjon	70
Kontinuerlig systematisk kvalitetsforbedring	72
Totalkvalitetsledelse	73
Gevinster	74
Nivå	74

Grunnlag	75
Forankring	75
Motstand	76
Varige forbedringer	77
Forbedringsprosessen	78
Modell for kvalitetsforbedringsarbeid	78
Kvalitetshjulet (PDSA)	79
Kunnskapssenterets kvalitetsmodell	80
Trinn 1 Forberede	81
Trinn 2 Planlegge	85
Trinn 3 Utføre	89
Trinn 4 Kontrollere	91
Trinn 5 Standardisere og følge opp	92
Oppsummering	93

Kapittel 4

Kompleksitetsteori som grunnlag for implementering av	
hverdagsrehabilitering	97
<i>Berit Mosseng Sjølie</i>	
Introduksjon	97
Systemtenkning	100
Mekaniske og adaptive systemer	101
Komplekse adaptive systemer	102
Systemnivåer	104
Hvordan lede implementeringsprosesser	105
Ledelse i komplekse kontekster	106
Sone av kompleksitet	108
Enkle, kompliserte og komplekse systemer	109
Forstå og håndtere den rådende kontekst	112
Kompleksitetsteori kan være en rettesnor ved implementering av	
hverdagsrehabilitering	116
Oppsummering	120

Kapittel 5

Introduksjon av hverdagsmestring i Kvam herad	123
<i>Hege Dale og Berit Mosseng Sjølie</i>	
Kvam herad	123
Bakgrunn	124
Endringsarbeid	125

Forberedelse	125
Hverdagsmestring	126
Avgrensing	126
Innhenting av kunnskap	126
Forskningsbasert kunnskap	127
Erfaringsbasert kunnskap	127
Brukerkunnskap	129
Hvordan utvikle kunnskap hos personale?	129
Planlegging av ny praksis	130
Mål	130
Måleverktøy	131
Planlegging av forbedret praksis og forbedringstiltak	131
Gjennomføring av tiltak	132
Tema for møtene	133
Har tiltakene ført til en forbedring?	133
Kan forbedringsarbeidet videreføres?	136
Oppsummering	136
Veien videre	138

Kapittel 6

Utvikling av en lokal modell for hverdagsrehabilitering	141
<i>Trude Nordskag, Irene Stolpnes og Berit Mosseng Sjølie</i>	
Kristiansund kommune	141
Bakgrunn	142
Rammer og organisering av forbedringsarbeidet	142
Behov for forbedring	143
Kunnskapsgrunnlaget	144
Forskningskunnskap	144
Erfaringsbasert kunnskap	145
Integritt modell eller spesialistmodell	146
Brukerkunnskap	146
Oppsummering av grunnlaget for forbedring	147
Planlegging av forbedringsarbeidet	149
Målsetting	149
Måleverktøy	149
Resultater	152
Opplæring av hjemmetrenerne	153
Økt hjemmetrenerinnsats	153
Økt sykepleierinnsats	154

Kvalitative måleverktøy	155
Oppfølging	156
Oppsummering	157
Veien videre	158
Personlige erfaringer	159

Kapittel 7

Implementering av hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering som integrert modell i en distriktskommune 161

*Gerd Janne Storli Simensen, Anne Merete Fredheim Strandvik,
Berit Lillestu og Trude Anita Hartviksen*

Kort presentasjon av kommunen	161
Bakgrunn	162
Rammer og organisering av forbedringsarbeidet	163
«Skal vi få noe annet, må vi gjøre noe annet»	164
Hverdagsrehabilitering som satsning	165
Målavklaring	165
Kunnskapsgrunnlaget	166
Forskningsbasert kunnskap	166
Erfaringsbasert kunnskap	167
Brukerkunnskap	168
Etiske vurderinger	168
Oppsummering av grunnlaget for forbedring	169
Planlegging av forbedringsarbeidet	170
Gjennomføring	172
Elementene i opplæringen	172
Hva ble resultatet?	173
Intervju med ansatte	174
Intervju med brukere	174
Oppmøteprosent	174
Oppsummering	175
Veien videre	177

Kapittel 8

Brukerinvolvering på systemnivå 180

Line Helgerud Skarstad, Katrine Klevengen Bergsli og Trude Anita Hartviksen

Kort presentasjon av kommunen	180
Bakgrunn	181

Rammer og organisering av forbedringsarbeid	182
Behov for forbedring	183
Forankring og organisering	184
Kunnskapsgrunnlaget	185
Forskningsbasert kunnskap	185
Erfaringsbasert kunnskap	186
Brukerkunnskap	186
Oppsummering av grunnlaget for forbedring	187
Målavklaring	188
Planlegging av forbedringsarbeid	189
Gjennomføring	189
Brukerinvolvering i ressursgruppen	190
Hva ble resultatet?	190
Fokusgruppeintervju	191
Spørreskjema	192
Testskjema og intervju	193
Evaluering via verktøyet «... og bedre skal det bli!»	194
Brukerrepresentanter i styringsgruppen	195
Brukerrepresentanter i ressursgruppen	196
Oppsummering	196
Veien videre	198

Kapittel 9

Suksesskriterier for implementering	201
<i>Trude Hartviksen</i>	
Introduksjon	201
Kvalitetsforbedring som formål	202
Totalkvalitetsledelse	204
Forankring	206
Ressurser til intensiv innsats i en periode	208
Systematikk og struktur	208
Kartlegging av dagens situasjon	209
Plan og prosessarbeid	210
Oppfølging	210
Brukermedvirkning	211
Involvering	213
Holdningsendring	214
Kunnskapsutvikling	215
Endret infrastruktur	216

Forebygging og håndtering av motstand	217
Innhold i tjenesten	218
Forpliktende tverrfaglig samarbeid	219
Organisering	219
Informerte og motiverte brukere og pårørende	221
Tydelige målgrupper – de rette brukere	221
Forskning og dokumentasjon	221
Oppsummering	222
 Kapittel 10	
Forskningsbasert kunnskap om implementering av hjemmebaserte rehabiliterende tjenester	225
<i>Berit Mosseng Sjølie</i>	
Forskingsspørsmål	225
Søkeprosess og utvelgelse av litteratur	226
Systematiske litteratursøk	227
Litteratuoversikt	228
Diskusjon	239
Tverrfaglig samarbeid	239
Brukermedvirkning	240
Læring	242
Systematikk	243
Oppsummering	244
 Stikkordregister	247
 Forfattere	251